

Lahko si že zdaj mislimo obraz njihovih poslancev; gotovo si spet sami ne bodo mogli pomagati; v službo bodo vzeli Dežmana, in Bog vedi koga še.

— (3. list „Pravnika slov.“) obsega sledeče stavke: O razlastitvi. — Razlastitev, oziroma politično dovoljenje vozne služnosti na korist gospodarstva pri zasebnem zemljišči. — Pravni primerljej o zavezi maloletnih. — Izvršba na prihodke bilježniške pisarnice je pripustljiva. — Zapis (inventar) občinskega premoženja. — Predznanba kazenske rzsodbe. — Slovenske tiskanice. — Prošnja do c. kr. deželne sodnije v Ljubljani.

— (*Gospodarska šola*) za učitelje na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, Primorskem in v Dalmaciji bode letos od 16. avgusta do 24. septembra t. l. v Gradcu. Iz Kranjskega bode šlo v to šolo osem učiteljev iz dežele. Vsaki dobí povračilo za pot tje in nazaj (po železnici za 3. razred, potem pa za čas med potjo in za čas učenja še na dan 2 gold. av. vr. Pri nastopu potovanja dobí vsaki povračilo za pot do tje in tretji del šesttedenskega zneska od c. k. vlade na roke, drugo pa v dveh obrokih v Gradcu. Prositi v to šolo smejo samo učitelji z dežele; učitelji mestnih šol, realk, učiteljskih izobrazevališč itd. smejo, kolikor bode prostora, iti kot gosti na svoje stroške v to šolo. Vlada bode z dogovorom deželnega odbora in kmetijske družbe rešila prošnje. Prednost bodo imeli učitelji iz tistih krajev, kjer se napravljajo ali kjer se pričakuje, da se bodo napravile gospodarske nadaljujoče šole; dalje bode se oziralo na tiste učitelje, kateri še niso bili v tej šoli na Dunaji; vendar se tudi ti s tem ne izključujejo, ker teh ne smé biti čez tretjinko v letošnji šoli poklicanih.

— Češko-Tillova zaloga je ravnokar v lični obliki na svetlo dala najnovejše delo gosp. Ant. Nedveda pod naslovom: *II Tantum ergo* za sopran in alt ali tenor in bas in orglje, v latinskem jeziku posvečeno šolskemu svetovalcu dr. A. Jarcu.

— (*Katoliška družba ljubljanska*) bode — kakor „Danica“ naznanuje — „za npravno oliko ljudstva pogosto na svetlo dajala majhne knjižice, ako bo moč vsaj po 12 vezčkov na leto, v pripravi obliki. Občinstvo želi čitati in močno se pogrešajo knjižice mično-podučnega obsega. Gospodje, ki imajo kaj primernih rokopisov ali hočejo kaj enacega izdelovati, naj pošiljajo rokopise katoliški družbi ali pa vredništvu „Zg. Dan.“ s pristavljenimi pogodbami, pod katerimi so voljni, ji rokopise prepustiti, ako bodo primerni, da se na dan spravijo. Naj gledajo pisatelji na resnično korist, omiko, poduk in npravno povzdigo ljudstva, kakor je primerno delati katoliški družbi. Tudi z dobrim svetom utegne marsikdo pomagati, na pr. kaj bi se poslovenilo, česa ljudstvo posebno potrebuje itd. Udje katoliške družbe bodo bukvice dobivali zastonj, drugi po primerni ceni“.

— (*Poslano.*) V „Slov. Narodu“ ni ne konca ne kraja natolcevanja in obrekovanja zoper mene. „Zakaj tako pišete proti M—ču“, je vprašal nekdo nekega dopisnika, „saj ni nič res, kar ste pisali?“ „Saj vem, da ni res“ — odgovori mu dopisnik — „al potrebno je, da ga vržemo pri volitvi“. To je tedaj dopisom pošteni nagib in namen! Največkrat pa se ponavlja in povdarja to, da sem z vlado v zvezi, da se z baronom Pino-tom in g. Winkler-jem narodu na pogubo zaručujem itd., in v listu 73. „Slov. Nar.“ me imenuje dopisnik iz Solkana naravnost „odpadnika“!! S tem mislijo „Sočani“, da me najlože ob zaupanje pripravijo. — Izobraženi ljudje, ki vedó, kaj je volitna agitacija in kaj so agitacijski pomočki, jemljejo vsa taka natolcevanja za to, kar so — za nepoštene volitne manevre;

priproste bralce pa, ki si ne morejo misliti, da je ljudem mogoče tako nepoštenim biti, prekanjena obrekovanja kolikor toliko motijo. Njim naj tedaj tukaj to reč pojasnim. — Sploh je moje načelo to, da je treba ločiti osebo uradnika od vlade, od vsakočasnega ministerstva in vladne sisteme (Herman je tudi uradnik, in Greuter katehet kakor jez). — Kar se g. Winkler-ja tiče, sva osebna in politiška prijatla; Winkler je tudi „Sočin“ priporočeneec, tedaj nesumljiva oseba. Barona Pino-ta sem jez v prvo spoznal v deželnem zboru in v odsekovskih sejah, kjer se je laškim in slovenskim poslancem zdajci prikupil, ker nima nič birokratičnega na sebi in ker je v vsakem oziru izreden mož. V dotiko ž njim prihajam dalje v deželnem šolskem svetovalstvu. Tudi pri neki ženitnini, h kateri ga je bil povabil „Sočin“ odbornik N. in pri kateri mu je bistroumno napival glavni „Sočin“ mož, p. n. gosp. Ernest Klavžar, sem imel priliko, g. barona kot privatnika občudovati. Pričujoč je bil kot svat tudi „Sočin“ odbornik g. Dolijak, župan Solkanski. — V Winkler-ju in baronu Pino-tu ne vidim jez „vlade“, ampak le dva celó nenavadna uradnika, s kterima, kedar prilika nanese, pogovarjati se, štejem si jez v čast. Kaj jez o poprejšnji ali sedanji vladi mislim, sem ravno tema dvema gospodoma že večkrat na vsa usta povedal in to narodnosti naši in deželi gotovo ne na škodo. Zato sem „odpadnik“!! — Da bar. Pino kandiduje, pri tem nimava Winkler in jez niti zasluge niti krivice. „Slov. Nar.“ sam je barona Pino-ta že večkrat hvalil; ljudje po vsem goriškem okraji ga dobro poznajo, ker pogostoma prijazno ž njimi občuje. Kaj čuda, da so mu mnogi že davno svoje glasove ponujali? — To — in nič družega — je moja „zveza z vlado“ (ktere zdaj prav za prav nimamo, ker sedanje ministerstvo programa nima). — Bodi-si kakor koli, jez sem in ostanem nepremakljiv in zvest svojemu narodu, kakor sem mu bil od leta 1848., ter prizadevam si, koristiti mu v vseh razmerah svojega življenja.

V Gorici 26. junija 1870.

Andrej Marušič.

— (*„Triglav“*, iskreni brambovec slovenskih zadev v nemškem jeziku) vabi domoljube naše, ki so nemškega jezika zmožni, naj se zopet naročijo na drugo polovico letošnjega leta. Mi temu vabilu dodajamo živo priporočilo, naj vsak rodoljub, ki je nemščine zmožen in za pol leta 2 do 3 gold. strpeti more, se naroči na „Triglava“, ki je najhuja šiba „Tagblattu“, njegovim ovadam, lažem in zasramovanju vsega, kar je Slovencu drago in sveto. Kar greši časnik — pravijo — more le časnik popraviti, pobiti. Al kaj pomaga, ako proti nemškemu nasprotniku ne bi imeli nemškega lista, kterege beró vsi nemškutarji, ki pa slovenskega časnika še pogledajo ne, ker ga brati ne znajo. Dokler je tedaj naš položaj tak, kakoršen je še dandanes, je dolžnost vsacega resničnega rodoljuba, da podpira zdržanje „Trigl.“ ne le s tem, da ga bere, temveč da se na-nj naroči, in, če more, tudi za-nj piše. Dandanes ni rodoljub, kdor djansko ne podpira domače reči. In da je „Triglav“ podpore vreden, to kažejo mnogi izvrstni njegovi članki.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Ves svet se je vrtil poslednji teden in se vrtil še dandanes okoli volitev za deželne zборе. Ves svet vidi, da novi deželni zbori bodo imeli imenitno nalogo, predrugačiti Avstrijo. Tudi v nemških deželah našega cesarstva so pravi domoljubi do grla siti lažnjivega liberalizma in pogubivnega centralizma.

Le Dunajčanje so še tako kratkovidni politiki, da ne vidijo dalje kakor njih nos sega — čez Štefanov stolp! Kazala je to med drugim njihova volitev Giskre, Brestelna in Kurande za poslance v deželni zbor, o katerih se vendar vé, da so najhuji centralisti in da prav oni so zasijali tisti liberalizem po Avstriji, ki izbuja ogromen odboj po družih deželah. Veselo je tedaj videti, kako krepko so na noge stopila po družih deželah politična društva, ki so si na svojo zastavo zapisala federalizem, in pa katol. politična društva, ki ne trpijo, da bi lažnjivi liberalizem z nogami tēptal vero in družinski red. Na Moravskem so volitve v kmečkih občinah jako ugodno se vršile za narodno (slovansko) stran, med 30 volilnimi okraji so v 23 zmagali federalisti. Kako ves drug obraz dobí štajarski deželni zbor, kazali smo na drugem mestu. Posebno predrugačen pa bode v gornji Avstriji, odkodar so došli taki glasi, da so liberaluhi vsi potrli. Na Dunaji je le to pomina vredno, da so volilci slovó dali tistemu dr. Schindlerju, ki je sicer slovel kot mnogočislán govornik in je v državnem zboru prav kakor komedijant šale bril, al mož je tako malo značajan in si v kratkem času nakupičil toliko bogastva, da je ob vse zaupanje prišel pri svojih volilcih, — padel je, čeravno se je na pretrganje za poslanca ponujal, tako, da nikdar več ne bo vstal. Radovedno se pričakuje izid volitev iz vseh dežel, ki imajo še voliti.

— Žandarjem se bo od 1. julija plača povikšala, in sicer dobi stražmester na leto in dan 500 gld., vodnik straže 400 gold., vsak drug žandar, bodi-si že v stanovitni službi ali le na poskušnjo vzet, 300 gold. Vrh tega pa tudi vsem takim žandarjem, ki že čez 3 leta služijo in zdaj že za tega del vsaki dan 15 krajc. priboljška vživajo, ostane ta priboljšek tudi vprihodnje. Dalje se od 1. julija počenši tudi mastni pavšale od 30 gold. povikša na 40 gold. za leto in dan, in žandarji, ki so čez 24 ur v službi zunaj svojega stanovališča, namesti sedanje hrane, kakor je odločena popotnim vojakom, dobivajo za stroške živeža po 50 kr. na dan stražmestri, po 40 kr. pa vodniki. — Tako velevala ces. sklep od 23. maja t. l.

Hrvaško. — Zagrebško višo škofijo je dobil Mihajlović, nekdanj vojaški duhoven pri Honvedih, ki še prav hrvaški ne zná in je sploh neznatna oseba, samo da je magjaron, in prezrl se je po celem svetu sloveči Juri Strossmajer, škof v Djakovem, ponos vseh Jugoslovanov. Pa to ni edina krivica, ki se je Hrvatom v zadnjem času prigodila. Vlada, čujte! vlada je prepovedala na dan Jelačićeve smrti vsako demonstracijo. 9. junija pa se je slovesno praznoval spomin Bathyanijev; slovesnosti so se celó ministri vdeleževali. In kaj je bil Bathyani in kaj Jelačić? — prvi

puntar, ki se je leta 1848. vojskoval proti Avstriji, drugi največi domoljub, ki je tudi leta 1848. domovino in cesarja otel. Tako daleč smo pri nas zabredli. Dalje še to. Proti konci maja meseca so vsi profesorji zagrebške gimnazije tirjali od vlade, naj odstavi dr. Starčević-a od službe, ker se je predrznil zasramovati Jelačića. Vlada je to sicer storila, ker so omenjeni profesorji žugali s svojim odstopom; ali koj potem je odstavila profesorja Jagič-a in Brateli-ja, ker sta se v tej zadevi posebno pogumno kazala. Na to je zapustilo šest profesorjev in 126 študentov gimnazijo, ki je sedaj skoraj prazna. — Pred nekterimi tedni so odposlali prebivalci vojaške granice deputacijo na Dunaj, ki bi imela cesarju polagati želje graničarov na srce; cesar jo pa po nasvetu ogerskega ministra Andrašija ni hotel sprejeti. — „Kdor drugim jamo koplje, pade sam vanjo“ — to bode skušil še enkrat Andrašij!

Iz Galicije. Gališke Rusince časnik „Politik“ opominja, naj nikar več ne podpirajo nemškutarske stranke, ampak naj se marveč zedinijo z onimi Poljaki, katerim je Smolka na čelu. To prav lahko z dobro vestjo storé, kajti kjer je Smolka, ondi je pravica in prava svoboda. „Ako se zdaj — tako piše dalje — složite s Smolkovo stranko, gotova je njena zmaga, in ako s Smolkom zmagate v Galiciji, zgine zadnja fikcija decemberske ustave in njenih nasledkov. Tehtnico te odločbe imate vi v rokah, ravnajte jo toraj tako, da lahko odgovor daste pred Bogom in vsemi slovanskimi narodi. Ako zmagate s Smolko, zmaga federalizem v vseh cislajtanskih kraljestvih in deželah, z njim pa tudi pride mir in pravica v Galicijo, kajti Smolka bode gotovo skrbel za to, da njegovi hrabri zvezniki dobé svoje pravice. Temu je porok njegovo imé, njegovo preteklo življenje“.

Žitna cena

v Kranji 27. junija 1870.

Vagán pšenice 5 fl. 93. — rži 4 fl. — ječmena 3 fl. 60. — ovsa 2 fl. 80. — soršice 3 fl. 80. — ajde 3 fl. 40. — prosa 3 fl. 40. — krompirja 2 fl. 30. — fižola 3 fl. 52.

Žitna cena

v Ljubljani 25. junija 1870.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 30 — banaške 6 fl. — turšice 3 fl. 60. — soršice 3 fl. 73. — rži 3 fl. 50. — ječmena 3 fl. — prosa 2 fl. 90. — ajde 3 fl. 30. — ovsa 2 fl. 40 — Krompir 2 fl. 40.

Kursi na Dunaji 27. junija.

5% metaliki 59 fl. 95 kr. Ažijo srebra 117 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 68 fl. 80 kr. Cekini 9 fl. 58 kr.

Vabilo na naročilo „Novic“ za drugo polovico tega leta.

Častite naročnike, ki so naročeni le do konca meseca junija, in pa nove naročnike prosimo, naj se oglasijo kmalu, da brž prve liste prihodnjega meseca poredoma dobivajo.

Za pol leta veljajo:

po pošti prejemane 2 gold. 20 kr. — po pošti prejemane 1 gold. 15 kr.

v tiskarnici prejemane 1 „ 80 „ — v tiskarnici prejemane — „ 90 „

Naročnina naj se založniku (J. Blazniku na Bregu hiš. št. 190) pošilja franko, to je poštnine prosta.

Časi, v katerih živimo, so na vsako stran zeló važni in prihajajo vsaki dan važnejši; zato je vsacemu rodoljubu treba berila in po njem poduka in razjasnila. Posebnega priporočevanja menda „Novicam“ ni potreba; obilni njih prijatli jih poznajo; priporočajo jih pa sedanji čas s svojim obrekovanjem tudi — protivniki vsega tega, za kar se naši listi potezajo že dalje kakor je morebiti marsikak liberalček star. In temu gēslu ostanejo „Novice“ zveste tudi prihodnje.

Odgovorni vrednik: Janez Murnik. — Natiskar in založnik: Jožef Blaznik v Ljubljani.